- 35.Takumbetova L.M. (2011) Interdiskursivnost' v sovremennoy rossiyskoy presse, In: Sovremennyye nauchnyie issledovaniya I innovacii, No.2. – Rezhym dostupa: <http://web.snauka.ru/issues/2011/06/802>.
- 36.Tishunina N.B. (2001) Metodologiya intermedial'nogo analiya v svete interdisciplinarnykh issledovaniy, In: Metodologiya gumanitarnogo znaniya v perspektive XXI veka. K 80-letiyu professora Moiseya Samoylovicha Kagana. Materialy mezhdunarodnoy nauchnoy konferencii, 18 maya 2001, Sankt-Peterburg, Seriya «Symposium», No. 12.
- 37.Tsyhovs'ka E.D. (2009) Geneza synestetychnykh syntagm u literaturnomu tvorі, In: Visnyk Zaporiz'kogo nacional'nogo universytetu: Filologichni nauky, No 2.
- 38.Urtminceva M. (2013) Ekfrazys yak receptyvna ustanovka tekstu (do problemy organizacii hudozhn'ogo prostoru), In:Ekfrazys: verbal'ni obrazy mystetstva: Monografiya, Kyiv.
- 39.Vitgenshteyn L. (2003) Filoosofskiye issledovaniya, In: Yazyki kak obraz mira. Antologiya, Moskva – SPb.
- 40.Word and Music Studies (1999): Defining the Feld Proceedings of the First International Conference on Word and Music Studies at Graz, Amsterdam/Atlanta.

Борбат Т.

*к. філол.н., доц., Могильовський університет імені А.А.Кулешова
(Республіка Білорусь)*

Ячмянёва І.

*к. філол.н., доц., Могильовський університет імені А.А.Кулешова
(Республіка Білорусь)*

Borbat T.

*PhD, docent, Mogilev state University named A. A. Kuleshov
(Republic of Belarus)*

Yachmyanova I.

*PhD, docent, Mogilev state University named A. A. Kuleshov
(Republic of Belarus)*

**ЭТНАГРАФІЗМ ТВОРАЎ УЛ. КАРАТКЕВІЧА
(НА МАТЭРЫЯЛЕ РАМАНА “КАЛАСЫ ПАД СЯРПОМ ТВАІМ”)**

**ETNAGRAFIZM WORKS V.L. KARATKEVICH
(BASED ON THE NOVEL “SPIKES UNDER YOUR SICKLE”)**

Стаття присвячена дослідженню особливої риси ідіостилю В. Короткевича, а саме фольклорно-етнографічному відображенню об'єктивної дійсності, максимальній і безпосередній наближеності тематики, топіки і образотворчих засобів до соціально-історичного буття народу, його традиційної художньої творчості.

Ключові слова: майстер художнього слова, перевтілення, антропоцентризм, розгалуженість сюжетних ліній, легкий гумор, іронія, сарказм, національна і світова символіка, архітектоніка і композиція, епічна багатоплановість, історична достовірність, психологізм і патріотизм.

The article is devoted to the study of the distinctive feature of V. Korotkevich's idiostyle, in particular, the folklore and ethnographic reflection of objective reality, the maximum and immediate proximity of themes, topics and visual means of the social and historical life of people, their traditional artistic creation-folklore, images and typical symbols of this people, to a living folk language in the diversity of its dialectal features.

The historical paths of Belarus, the daily life of Belarusian people, their identity, the Belarusian Polesie along with its inhabitants, including flora and fauna, are widely and truthfully shown, apoetized by V. Korotkevich with true love of his son for his mother (nature, land, Motherland).

The object of our study was such linguistic (speech) units that acquired a reference, symbolic, and metaphorical meaning in the work "Ears under your sickle" and identified the national culture, having significant value in the development of the modern material and spiritual culture of Belarusian people.

V. Korotkevich's novel "Ears under your sickle" is incomplete: it was stopped writing halfway not only in the creative, but also in the physical life of the writer-patriot, the poet-tribune, the artist-philosopher. During his short life, V. Korotkevich appeared both as an outstanding poet, and as an original prose writer-narrator, and as an original screenwriter as well and playwright who does not repeat the specific methods and techniques of reflecting objective and subjective reality demonstrated by his predecessors, but has his own so-called idiostyle.

The authors of the article come to the conclusion that V. Korotkevich's use of the Belarusian-language phrases and paremias, their creative processing and genre development give the works a nationally realistic sound, bring them closer to the living folk language, traditional artistic creation, typical images and symbols of Belarusian people, thus creating a distinctive feature of V. Korotkevich's idiostyle, his folklore-ethnographic reflection of objective reality. Such linguistic material enriches not only the language of Belarusian fiction, but also the entire Belarusian literary language.

Key words: *master of literary and artistic expression, anthropocentrism, light humor, irony, sarcasm, national and world symbolism, architectonics and composition, epic multiplicity, historical authenticity, psychologism and patriotism.*

Пастаноўка праблемы і аналіз апошніх крыніц. Як неаднаразова падкрэслівалася, праблема (ідэя) нацыянальнага адраджэння і рамантычна-рэалістычнае ўспрыняццё мінулага як усяго беларускага народа, так і яго дзяржаўнасці праходзіць праз усю творчасць Ул. Караткевіча. Таму найбольш значным творам пісьменніка ўласціва эпічная шматпланавасць і гістарычная дакладнасць, псіхалагізм і публіцыстычная заостранасць з сучаснай інтэрпрэтацыяй беларускай нацыянальнай мовы і культуры [Yachmyanova, I.M. 2018: 230].

У нашым даследаванні мы маем на *мэце* выявіць і апісаць у плане выражэння і плане зместу найперш такія моўныя (маўленчыя) адзінкі, якія набылі эталонны, сімвалічны і вобразна-метафарычны сэнс ў творы “Каласы пад сярпом тваім” і з’яўляюцца носьбітамі нацыянальнай культуры, маючы значную каштоўнасць у развіцці сучаснай матэрыяльнай і духоўнай культуры беларускага народа.*

Праслаўленне патрыятычных, нацыянальных і інтэрнацыянальных традыцый беларускага народа, барацьба сялян супраць прыгоннага права, народ як творца гісторыі, драматызм ідэйных і маральных пошукаў шляхты, асаблівасці мыслення і маўлення – ўсё гэта знайшло арыгінальны адбітак у творы. Рамантычна-ўзнёслая манера пісьма, а таксама гумарыстычна-каламбурны падыход да яго запатрабавалі ад пражанскага раскаванасці думкі, пошуку нетрадыцыйных эмацыянальна-экспрэсіўна-ацэначных сродкаў як мастацкага ўзнаўлення таго ці іншага аблічча канкрэтных гістарычных асоб і падзей, так і прыдуманых фактаў. Таму заканамерна Ул. Караткевіч дасягае найвышэйшай мастацкай праўды, тыпізацыі вобразаў і з’яў, а ўсё тое, што было, і тое, што павінна было адбыцца, у творы пражанска гістарычна і псіхалагічна матываваныя [Ababurka, M.V. 2011].

Бадай што асноўнай адметнасцю рамана Ул. Караткевіча “Каласы пад сярпом тваім” з’яўляецца яго афарыстычнасць, звязаная непасрэдна з яго

* Факталагічны матэрыял узяты са Збору твораў у васьмі тамах (9 кнігах), выдадзеных у 1982-91 гг.

метафарычнасцю, увагуле з паэтычнасцю. З першых старонак аўтар твора бярэ ў палон свайго чытача і не адпускае да самых апошніх. Спашлёмся толькі на дзве невялікія выняткі і без значнага аналізу пераканамся ў сказаным:

1. Акім Загорскі, стары азярышчанскі пан, пачуўшы, за галаву схапіўся. Чаго ж тады чакаць ад чалавека, калі ён на забойства бацькі ідзе? Што ж гэта робіцца? Ці біблейскія часы вяртаюцца, ці апошнія надыходзяць? А як ён дваццаць год нязменна хадзіў у ганаровых суддзях, і да раздзелу і пасля, у губернскім земскім судзе, то намерыўся ўпчы злачынцу, адкуль і крумкач костак не прыносіў, балазе цяпер абшары былі нямераныя і нават Сібір сваёю была... (IV-9);

2. – А можа, мы не чуем? Можа, калі красуе жыта, яно адчувае тое, што і мы, кахаючы, і ў радасці хістаецца з канца ў канец і мяняе колер на лілаваты, бо ўбіраецца, і шуміць-шуміць само сабе. Ты ведаеш, што адчуваюць каласы пад сярпом? Толькі яны не могуць ні ўчычы, ні крычаць. Не дадзена ім. Ну і што? Нам палянецць таксама не дадзена... (V-237)

Прыведзеная мастацкая інфармацыя ўспрымаецца лёгка, з пэўнай узрушанасцю. Праўда, не кожны чытач разумее намёк “і да раздзелу і пасля”, што мае дачыненне да трэцяга раздзелу Рэчы Паспалітай у 1795 годзе, а таксама перадсмяротны напамін Маці Алесю пра “каласы пад сярпом”, тлумачэнне чаго сустрэнем праз сорак сем старонак у аўтарскай мове: “Бедныя, бедныя людзі! Як каласы, як травы пад сярпом тваім, грубая сіла. Ну што ж, калі твая “неабходнасць” не можа даць ім палёгкі, і волі, і шчасця – тым лепей. Тады па сваёй “неабходнасці” яны стануць каласамі пад сярпом волі, радзімы, паўстання, бітвы, каласамі, якія памруць, магчыма, але памруць, каб вырасла новая рунь. Гэта будзе скорая. Нядоўга чакаць” (V-384).

Зразумела, што атаясамліванне людзей з каласамі ў творы не мае нічога агульнага з гумарыстычным аўцюкоўскім звароткам “каласок” да кожнага чалавека, нават зусім незнаёмага.

Ва ўсім рамане Ул. Караткевіч выкарыстаў больш за 500 фразеалагізмаў, каля 200 прыказак і прымавак, а таксама безліч розных досціпаў-каламбураў ці жартаў-коміксаў. Большасць фразеалагізмаў (фразем) адносіцца да самых размытых семантычных сістэм, суцэльнасць якіх можна ўбачыць толькі сабраўшы ўвесь фактычны матэрыял з кожнага твора У. Караткевіча і раскласіфікаваўшы яго як належыць. У цэлым гэта

цікавы матэрыял, які вельмі дапамагае пісьменніку ёмка ствараць так званыя мікравобразы ці вобразнасць маўлення кожнага асобнага твора. Арыгінальнасць такіх маўленчых адзінак не выклікае аніякага сумнення: *няпісаны закон* (IV-II) і *воўчае мяса* (IV-30), *доўгі век* і *чорная гісторыя* (IV-81), *смаху варта* (IV-106) і *Антонаў агонь* (IV-128), *ад краю да краю* (IV-210) і *як на грэх* (IV-337), *сам сабе* (IV-363) і *свіны тата* (IV-371), *неадчэпная думка* і *дурная думка* (V-56), *вужава зелле* і *вампір-трава* (V-71), *панская ласка* і *на табе* (V-86), *аддаць жыццё* (V-93) і *з веку ў век* (V-161), *трымаць кругавую паруку* (V-304) і *на вышэйшым узроўні* (V-361), *(чакаць) як мыш пад венікам* (V-216) і *хоць сабак ганяй* (IV-8), *не будзе ёй зводу і не будзе канца* (IV-7), *як мага і колькі стане сілы* (V-228), *з пятага на дзесятае* (IV-64) і г. д.

Найбольш значную семантычную групу фразеалагізмаў у рамане складаюць устойлівыя словазлучэнні, звязаныя з назвамі цела чалавека, так званыя фразеалагізмы-саматызмы, у якіх нават саматычная лексіка стала кампанентам таго ці іншага выслоўя. Напрыклад, са словам-кампанентам “галава” ўжытыя фраземы *за галаву схопіўся* (V-9), *высока закінуўшы галаву* (V-29), *налажыць галавою* (IV-296, V-247), *галаву скручваць* (V-82), *галовы складаць* (V-85), *на злом галавы* (V-298). Слова-кампанент “валасы” ў такіх фраземах, як *валасы ўсталі дыбарам* (V-10), *рваць на сабе валасы* (IV-221), *дзерці (рваць) на сабе валасы* (V-272, 307). Таўталагічная фразема *твар у твар* (IV-72, V-283) і надзвычай адцягнутая фразема *не да твару* (IV-190) маюць кампанент «твар», які, можна сказаць, выступае як са звужаным, так і з пашыраным «лексічным» значэннем, накіраваў сінанімічнага слова-кампанента «воблік» у фраземе *на ўвесь воблік* (V-58). У фраземе *сутыкнуць ілбамі (людзей)* слова-кампанент «ілбамі» (IV-182) амаль поўнасю страціла сваё рэальнае лексічнае значэнне. Таксама і слова-кампанент “нос” неаднолькава выконвае сваю намінацыйную функцыю ў фраземах *вадзіць за нос* (IV-180), *наторкаць носам* (IV-298), *хвігаю носа не дастанеш* (IV-195), асабліва ў кантэксце *нацягнуць нос начальству* (V- 259). Слова-кампанент “вочы” выступае ў розных словаформах: *не хаваць вачэй* (IV-9) і *хаваючы вочы* (IV-16), *у сабакі вочы пазычыў* (IV-10) і *на свае (нашы) вочы* (IV-198, 241), *ускінуць вочы* (IV -51) і *акінуць вачыма* (IV-285), *вылупіў вочы* (IV-88) і *наіўныя, нявінныя вочы* (IV-249, V-58). У некаторым плане словы-кампаненты “бровы” і “вейкі” ў

фраземах *ускінуць бровы і апусціць вейкі* (V-59) сінанімічныя кампаненту “вочы” ў фраземах *ускінуць вочы і апусціць вочы*. Фраземы *у вус не дзьмуць* (V-13) і *глядзец у рот* (V-48) нібы з’яўляюцца звязачнымі элементамі да разгляду слоў-кампанентаў “язык” і “зубы” ў фраземах *прыкусіць язык* (IV-212), *распусціць язык* (IV-225), *язык высаланіць* (V-86), *не па зубах* (V-82), *гастрыць зубы* (2-85), *сунуў у зубы* (V-212), *сцяўшы зубы* (V-256). Асобна заняла сваё месца фразема “*Адамаў яблык*” (V-258). Чамусьці слова-кампанент “вушы” толькі прадэманстраваны ў фраземах *развесіўшы вушы* (IV-19) і *за вушы не адцягнуць* (V-249). Затое слова-кампанент “рука-рукі” ў дастатковай колькасці фразем: *рукі на швах* (IV-181), *нам на руку* (IV-226), *куку ў руку* (IV-228), *разводзіць рукамі* (IV-263), *развязаць рукі* (IV-263), *паціскаць адно аднаму рукі* (V-239), *рука ў руцэ* (V-53), *працягнуць руку* (V-67), *узяць у рукі* (V-228). Да гэтай семантычнай групы прымыкае і фразема *перст божы* (IV-172), якая раўназначная сучаснай фраземе *ўказальны палец* («указующий перст»). У некаторым плане з’яўляюцца сінанімічнымі фраземы *абок мяне* (IV-242) і *на левую руку (ад мяне)* (IV-25). Да іх цесна з боку семантыкі прымыкаюць і фраземы *нага да нагі* (IV-29), *ног пад сабою не адчуваў* (IV-48), *пераступаць з нагі на нагу* (V-401), *закінуўшы нага за нагу* (V-178), *уставаць (станавіцца) на пальчыкі* (V-47) і *пасоўвацца на дыбачках* (IV-110). Да фразеалагізмаў-саматызмаў варта адносіць і фразему *даць выспятка* (IV-129). Таксама нельга абмінаць такіх фразем, як *прабірала да касцей* (IV-217), *з розуму (глузду, глуздоў) з’ехаць* (V-252) і *схапіць загрудкі* (V-255). Ім як бы супроцьпастаўлены фраземы са словамі-кампанентамі – намінацыямі ўнутраных органаў чалавека, яго душэўнага стану: *сэрца рвалося* (IV-50), *з чыстым сэрцам і з добрай душою* (IV-50), *сэрца на далоні* (IV-226), *баліць душа* (V-254), *сціскаць душу* (V-263), *у глыбіні душы* (V-268). Зусім іншае адгалінаванне ў адзначанай семантычнай групе ўтвараюць фраземы *біць пад дыхала* (V-315) і *удар пад дыхала* (V-337), *жыватом наложыш* (IV-39) і *не на жывот (жыццё), а на смерць* (V-40, 298), *душу загубіць* (V-81), *малая кроў* (V-84) і *сплыць крывёю* (V-85), *душу згубіць* (IV-10) і *дух (духі) займаць* (IV-41, 212), *шкура гарэла* (IV-26) і *аж сем касцёлаў убачыў* (V-258). Гэта свайго роду негатыўныя фраземы, якія ў значнай ступені дапамагаюць стварэнню патрэбнай (неабходнай) экспрэсіі.

З розгледжанай семантичнай групай цесна змыкаюцца выкарыстаныя антрапацэнтрычныя фраземы накшталт *чалавек старога веку* (IV-157), *хто хочаш* (IV-83), *быць гаспадаром, самому сабе* (IV-168), *лёгкі ў хадзе* (IV-163), *свой чалавек* (V-60), *сам сабою* (V-72), *вады не замуціць* (V-273), *мяхом стукнуты* (IV-83), *казёл стары* (IV-98) і *стары казёл* (IV-98), *аспід нясыты* (IV-116), *белая варона* (V-21), *хітрая бестыя* (V-201), *дурніца дурніцай* (V-22), *дурное сяло* (V-59) і *сяло дурное* (V-86), *нейкі фацэт* (V-350), *ваўком глядзіць* (V-19), *хлеб адбівае* (IV-82) і *кій адбірае ў жабракоў* (V-20). У рамане дастаецца і не толькі асобным тыпам, але і парам ці гурту людзей: *самі сабой* (IV-68), *абое рабое* (IV-18), *аднаго поля ягады* (IV-128), *(віселі) паміж небам і зямлёй* (IV-187), *на панства хворыя* (V-377) і інш.

Гэтую групу фразем варта спалучаць з папярэдняй і з наступнай, звязанай з мовай і думкай герояў (персанажаў) рамана, іх адчуваннямі, станами, дзеяннямі, увогуле рухамі і працэсамі такога кшталту: *можна сказаць* (IV-18), *ты скажы* (IV-277), *нема крычаць* (IV-11) і *раўсці дурным голасам* (V-45), *з'ехаць з глузду* (IV-302) і *пераводзіць размову на іншае* (IV-285), *гукаць вясну* (V-45), *рабіў выгляд* (IV-58), *мець (свой) разлік* (IV-150), *адчуваць сябе* (IV-213), *дзіву даешся* (IV-229), *падаваць знак* (IV-145), *таўчы ваду ў ступе* (IV-160) і *зрабіць сваю справу* (V-84), *у ладкі пляскаць* (V-92) і *абы спагнаць злосць* (V-326), *гнуць у дугу* (V-212) і *з'ездзіць адзін аднаму на мардасам* (V-23), *пасеяць цень сумнення* (V-226) і ў *думках зайсці далёка* (V-226), *звяртаць (звярнуць) увагу* (IV-103, V-107) і *не звярнуць (звяртаць) увагі* (IV-35, 157, 220, 225, V-225, 107, 348), *быць (застацца) у захапленні* (IV-168), *працаваць цераз пень-калоду* (IV-112), *прыйсці да прытомнасці* (V-207), *даваць кукхталёў* (IV-26), *далі прачуханкі* (IV-131) і *даў прачухані* (IV-297), *далі папярэджанне* (V-293), *бласлаўляць на подзвігі* (V-268) і г. д.

Дабро і зло найперш выражаецца праз звароты герояў (персанажаў) да нячыстай сілы (чорта, д'ябла) ці да звышнатуральнай, усемагутнай сілы (бога). Напрыклад, адзначанае сустракаецца часцей за ўсё ў дыялогах (палілогах) з фраземамі такога роду (тыпу): *нячыстая сіла* (IV-10) і *ўлада цёмнай сілы* (IV-61), *вадун вадзіў* (V-61), *чорта з два* (IV-46) і *чорт з ім* (IV-83), *чортаў сын* (IV-39) і *чорт бязглузды* (IV-88), *чорт з табою* (IV-182) і *чорт ведае* (IV-114), *чорт ведае што і чорт ведае што такое* (IV-95), *як насланне нейкае* (IV-8), *аддаць душу д'яблу* (IV-10) і *прадаў д'яблу*

душу (IV-32), *трапіць да д'ябла ў лапы* (IV-37) і *ну іх да д'ябла* (V-87), *ну іх да д'ябла* (V-214) і *ану іх да д'ябла* (V-378), *чорт яго ведае* (V-87) і *чорт ведае з кім* (V-109), *чорт ведае што* (V-198) і *чорт ведае што робіцца* (V-412), а таксама: *крый божа і не дай бог* (IV-241), *крый божа* (IV-18, V-85), *дзякуй богу* (IV-270, V-267), *хвала богу* (IV-61) і *блаславі вас бог* (IV-120), *бог ведае* (IV-107) і *бог падасць* (IV-28), *гнявіць бога* (V-34) і *бога забыць* (V-245), *слёзы божыя* (V-37) і *бог ты мой* (V-414).

З прыказкамі (прымаўкамі) абыходзіўся У. Караткевіч намнога вальней, чым з фразеалагізмамі, таму ў большасці прыказкі (прымаўкі) скарыстоўваюцца не як гатовыя маўленчыя формулы, а пераказваюцца пісьменнікам. Гэта бачым ужо з першага дзесятка старонак рамана:

“Было гэта праз некалькі год пасля таго, як Прыдняпроўе адпала да “Кароны”. Даніла быў тады яшчэ падлетак, адзіны сын у бацькі, адзіны ўнук у дзеда. Як насланне нейкае было. За тры пакаленні халера двойчы выкасіла Азярышча. Кагутам пашанцавала. Хоць па адным мужыку засталася на развод”. (IV-8). Або: “Апотым узяў Акіма роздум. І не тое каб цяпер апраўдаў забойцу. Ён задумваўся: як магло здарыцца, якая выгада была пайсці на такое любаму, ад смерці бацькам уратаванаму сыну, адзінаму спадкаемцу? І, галоўнае, здзіўляла Загорскага тое, што ніхто з аднавяскоўцаў і словам, і міртам нават не асудзіў Марку. Быццам так трэба было” (IV-9).

Працытаванае можна суадносіць з беларускімі прыказкамі “*Што было, тое быллём парасло*”, “*Адзін-аднюсенькі, як месяц (месячык) на небе*”, “*Як колас на ржышчы*”, “*Як тое ліхалецце*”, “*Як чорная хмара (навала)*”, “*Ад халеры мруць без меры*”, “*Халера прыйшла – і ўсіх унясла*”, “*Смерць у зубы не глядзіць*”, “*Яго і чорт (халера) не бярэ (возьме)*”, “*Смерць забірае, а Бог на развод (завод) пакідае*”, “*Узяўся мужык (пан, чалавек) за розум*”, “*Суд разабраўся: вінаваты ці не вінаваты, а плаці*”, “*Зрабіў злачынства – адказвай*”, “*Калі вінен – адказвай (аддаць, аддаваць) павінен*”, “*Што прайшло, таго не вернеш*”, “*Што сталася, тое не пераменіцца*”, “*Што скажуць (зробяць) людзі, тое і будзе*”, “*Што было, (даўно) на мора сплыло*” і г. д.

Высновы. Такім чынам, можна зрабіць выснову, што выкарыстанне (ужыванне) У. Караткевічам беларускамоўных фразем і парэмій, іх творчая апрацоўка і жанравае развіццё надаюць творам нацыянальна-рэалістычнае гучанне, набліжаюць да жывой народнай мовы, традыцыйнай мастацкай

творчасці, тыповых для беларускага народа вобразаў і сімвалаў, тым самым ствараючы адметную асаблівасць ідыястылю У. Караткевіча, яго фальклорна-этнаграфічнага адлюстравання аб'ектыўнай рэчаіснасці.

REFERENCES:

1. Ababurka, M.V. (2011). Suchasni litaraturna-mastacki raspoved Magileŭ: UA "MDU imya A.A. Kulyashova", 260 s. (in Bel.).
2. Yachmyanova, I.M., Borbat T.I. (2018). Ab pismennickai individualnasci Ul. Karatkevicha. Komparativni doslidjennya slov'yanskikh mov i literatur : pam'yati akademika Leonida Bulahovskogo : Zbirnik naukovih prac. Vipusk 34, 226 – 231 (in Ukr.)

Брадич С.

к.філол.н., доц., Університет м.Новий Сад (Республіка Сербія)

Bradich S.

PhD, assistant professor, University of Novi Sad (Republic of Serbia)

СТРУКТУРИРАЊЕ ЧУЛНОСТИ У ЛИРИЦИ ИТАКЕ МИЛОША ЦРЊАНСКОГ

STRUCTURING THE SENSIBLE IN THE LYRICS OF ITHACA BY MILOŠ CRNJANSKI

Цей нарис аналізує структурування чуттєвості у знаменитій збірці віршів Ітака Мілоша Црнянського. Підхід є міждисциплінарним і базується на концепціях сенсорної історії, психоаналітичної теорії Жака Лакана та філософії Жака Рансієра. У статті проаналізовано розрив із домінуючою чуттєвістю, чи то в царині еросу, урбаністики, чи воєнного насильства, на місці якого ліричний суб'єкт встановлює новий режим взаємодії зі світом – суматраїстичний чуттєвий режим. Ця стаття, таким чином, має на меті показати, що чуттєвість - це простір конфлікту між різними ідеологіями та інтерпретаціями дійсності, тим самим поглиблюючи розуміння творчості Мілоша Црнянського, а також модернізму в слов'янських літературах загалом.

Ключові слова: *суматраїзм, сенсорні режими, розподіл чуттєвості, символічний порядок, великий Інший.*